

Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy. W stosunku do użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Z uwagi na fakt, iż ustanowienie formy ochrony przyrody jaką jest np. użytek ekologiczny wiąże się m.in. z określeniem poszczególnych zakazów właściwych dla danego obiektu spośród zakazów wymienionych w wskazanym powyżej katalogu, uchwały takie mogą prowadzić do ograniczenia prawa własności. W związku z podjęciem uchwały, której treść ogranicza korzystanie z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska, poszkodowani nie zostali pozbawieni możliwości ewentualnego ubiegania się o odszkodowanie. Wysokość takiego odszkodowania ustala na żądanie poszkodowanego właściwy starosta, w drodze niezaskarżalnej decyzji. Strona niezadowolona z przyznanego odszkodowania może w terminie 30 dni od dnia doręczenia jej przedmiotowej decyzji, wnieść powództwo do sądu powszechnego. Droga sądowa przysługuje także w razie niewydania decyzji przez właściwy organ w terminie 3 miesięcy od dnia zgłoszenia żądania przez poszkodowanego. Jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości lub użytkownik wieczysty może zaś żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Do żądania wykupu nieruchomości w tego rodzaju przypadkach stosuje się odpowiednio zasady i tryb określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. 2010 r., Nr 102, poz. 651z późn. zm.).

Wniosek o utworzenie użytku ekologicznego, powinien być skierowany do rady gminy. Dokument musi zawierać pismo przewodnie, jednak możemy wyręczyć urzędników, aby przyspieszyć proces i możemy złożyć całą dokumentację. Na początku warto sprawdzić czy dany obszar nie jest już chroniony i do tego celu można użyć mapę na stronie geoserwis.gdos.gov.pl Pełna dokumentacja powinna zawierać:

- Pismo przewodnie, opisujące kto i o co wnioskuje.
- Uzasadnienie. Musimy przedstawić w dość szczegółowy sposób, że dany obszar/obiekt zawiera się w definicji „użytku ekologicznego” (zasługuje na ochronę pozostałości ekosystemów mających